

γμα τῶν λίθων τοῦ μύλου Πελοπν. (Ὀλυμπ.) 10) Μεγάλη ἔκτασις γῆς μεταξὺ δύο ὑψωμάτων Κρήτ. Συνών. γ ο υ λ ῖ (I) 11, λ α ι μ ὁ ς. β) Μέρος γωνιαῖον καὶ ὑπὸ νημον Μακεδ. (Βλάστ.) 11) Αὐλὼν Λεξ. Γαζ. (εἰς λ. α ὕ λ ὶ ο ν). 12) Πηγὴ ὕδατος Κρήτ. (Χαν. κ. ἀ.). 13) Τὸ κέντρον τοῦ τροχοῦ τῆς ἀνέμης Σίφν. : Ἡ γούλα τῆς σβίγας. 14) Ὡς ἐπιθ., ὁ λαίμαργος Πόντ. (Οἰν.): "Οἱ αἰτῶνα γούλας εἶναι (ὅλοι αὐτοὶ εἶναι λαίμαργοι). Τρώς τρώς καὶ 'κὶ χορταίνεις, γούλα! 15) Ὡς οὖς., ἡ λαίμαργία Αἰγίν. Ἀνάφ. Εὐβ. (Αὐλωνάρ. Βρύσ.) Θεσσ. Ζαγορ. Θήρ. Θράκ. (Αἰγίν. Μάδυτ. Τσακίλ.) Ἰμβρ. Κρήτ. (Νεάπ. κ. ἀ.). Κῶς Λυκ. (Λιβύσσ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Πελοπν. (Κυνουρ. Λάστ.) Πόντ. (Σταυρ. Τραπ. Χαλδ.) Προπ. (Πάνορμ.) Ρόδ. Τήν. Χίος (Φυτ. κ. ἀ.) — Μ. Φιλήντ., Γλωσσογν. 3, 33 — Λεξ. Βάιγ. Περίδ. Πρω. Δημητρ.: Εἶδες γούλα πού τὴν ἔχει! Οὐλο νὰ τρώῃ θέλει Αὐλωνάρ. Ἀπ' τὴ γούλα τ' κἀθὶ μέρα ἀρρουνστιάει Τσακίλ. Ἀποὺ τ' γούλ' του δὲν τοῦ πι-ρίσαιψ' νὰ φτεγάσῃ ἓνα βρακί Ζαγορ. || Γνωμ. Ἡ γούλα τὰ καταλάει οὐλα (ἡ λαίμαργία καταστρέφει τὰ πάντα, ἐπιφέρει ὀλικὴν οἰκονομικὴν καταστροφὴν) Αἰγίν. Ἡ γούλα ἔφαε τὴ γούνα (διὰ τὴν ἱκανοποίησιν τῆς λαίμαργίας ἐπώλησεν ἀκόμη καὶ τὴν γούναν) Σταυρ. Ἡ γούλα τρώει τὸ γουλά (γουλάς = πύργος· ἡ λαίμαργία καταστρέφει τὸν οἶκον) Λάστ. Ἡ γούλα βουλιάζει καράβι (συνών. μετὰ τὴν προηγουμ.) Κυνουρ. Ἡ γούλα κάστρα χαλᾷ καὶ κάστρα παραδίδει (ἡ ἱκανοποίησις τῆς λαίμαργίας ἄγει εἰς σοβαρώτατα σφάλματα) Λάστ. Τὸ γνωμ. εἰς παραλλαγ. κ. ἀ. Πβ. καὶ Μ. Δεφαράν., Λόγοι διδασκ., στ. 231, εἰς Λαογρ. 11 (1934 - 1937), σ. 37 «Ἡ γούλα κάστρη καταλεῖ καὶ μετ' αὐτὰ διαβαίνει». 16) Ἡ πείνα Ἀμοργ. Πόντ. (Κοτύωρ. κ. ἀ.): Φρ. Ἡ γούλα ἐντροπὴν 'κ' ἐξέρει (ὁ πεινασμένος δὲν ἐντρέπεται νὰ ζητήσῃ τροφήν) Πόντ. Οὐλα ἀμπαλίσουνταν, ἡ γούλα 'κὶ ἀμπαλίσεται (ὅλα μπαλῶν-νουνται, ἡ πείνα δὲν μπαλῶνεται) Κοτύωρ. 17) Ἡ ὄρεξις, ἡ γεῦσις Κεφαλλήν. Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Ρόδ. Σάμ. Χίος (Πυργ. κ. ἀ.): Ἡ οὐλα δὸν τὸ παρακαλεῖ εἶδα νὰ φάῃ, εἶδα νὰ πιῇ Ἀπύρανθ. Τὴν ἀρωτᾷ ἡ οὐλα τζη εἶδα νὰ φάῃ (ἔχει νὰ φάῃ ὅ, τι θέλει, ὥστε γεννᾶται ζήτημα ὀρέξεως τί νὰ διαλέξῃ, ἔχει ὅλα τὰ ἀγαθὰ ἐπὶ εὐπορούσης) αὐτόθ. Ἡ γούλα του τὸ τραυᾷ Ρόδ. Πβ. διὰ τὴν σημ. καὶ Μάνθ. Ἰωάνν., Συμφορ. Μορ. 105β «πάντα ἡ γούλα του ζητάει | πᾶσα πρᾶμα νὰ φάῃ» || Φρ. Πρᾶμα πὺν κάνει γόλα (ἐπὶ καλοῦ πράγματος κινου-ντος εἰς ἐπιθυμίαν πρὸς κτήσιν αὐτοῦ) Κεφαλλ. 18) Ἡ χαρά, ἡ εὐχαρίστησις Προπ. (Ἀρτάκ.): Φρ. Εἶμαι 'ς τί γούλας - μι (ἔχω μεγάλην χαρὰν· ἡ φράσις προήλθεν ἀπὸ παιδιὰν βόλων, κατὰ τὴν ὁποίαν ὁ κερδίσας ἐπιφωνεῖ ταύτην). 19) Τὸ φαγητὸν Ζάκ. Μακεδ. (Βελβ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.): Ἀβ' d' γούλ' τοῦ κόφτου κὶ τοῦ στέλνου (τὸ κόπτω ἀπὸ τὸ φαγητόν μου, τὸ ἀφαιρῶ ἀπὸ τὴν τροφήν μου καὶ τοῦ τὸ στέλ-λω) Βελβ. Μιὰ γουλούρα θὰ κόβγ' ἂ' τὴ οὐλα μας νὰ σ' τὴ δώνω Ἀπύρανθ. Δὲν ἔχει, μ' ἄς τὸ κόβγῃ ἂ' τὴ οὐλα τζη αὐτόθ. 20) Τὸ λάλημα τοῦ ἀλέκτορος Χίος (Καρδάμ.): Ἡ πρώτη - δευτέρα - τρίτη γούλα τοῦ πετεινοῦ (τὸ πρῶτον περὶ τὸ μεσονύκτιον λάλημα τοῦ ἀλέκτορος, τὸ δεύτερον κατὰ τὸ διάστημα μεταξὺ πρώτης καὶ δευτέρας πρωινῆς ὥρας, τὸ τρίτον μεταξὺ τρίτης καὶ τετάρτης πρωινῆς ὥρας).

Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. Γούλα καὶ ὡς τοπων. Κρήτ. (Κίσ. κ. ἀ.) Κύπρ. κ. ἀ. καὶ Γούλ' Ἡπ. (Ἀγναντ.) Στερελλ. (Αἰτωλ.)

γούλα ἡ, (II) Εὐβ. (Κάρυστ.) Θήρ. Ἰκαρ. Ἰων. (Κρήν.) Καππ. (Σινασσ.) Κρήτ. (Ἁγίος Γεώργ. Ἀνατολ. Νεάπ.

Ραμν. Ρέθυμν. κ. ἀ.) Κύθηρ. Κύθν. Πελοπν. (Γαργαλ. Γέρμ. Τριφυλ. κ. ἀ.) Σίφν. Σύρ. Τήν. (Κτικ.) Τσακων. Χίος—Λεξ. Βάιγ. Δημητρ. γούλα Τσακων. οὐλα Νάξ. (Ἀπύρανθ.)

Τὸ Βυζαντ. οὖς. γ ο ὕ λ α, βλ. Πρόδρομ. 4, 129g (ἐκδ. Hesselting - Pernot, σ. 78) «καὶ κᾶν ψωμὶν ὁ κηπουρὸς νὰ χόρταινα καὶ γούλας», ὁμοίως Διήγ. Παιδιόφρ. στ. 601 - 602 (ἐκδ. Wagner, σ. 162) «ἔχουν το εἰς τὰ λάχανα, τὰ λέγουσιν ὀφρύγια, | καὶ εἰς τὰς γούλας τὰς χοντράς, τὰς λέγουνε κου-ροῦκλες». Ἡ λ. καὶ εἰς Σομ.

1) Ὁ ἀποφλοιωμένος βλαστὸς τῆς κράμβης ἢ ὁ βλαστὸς καὶ ἡ βολβώδης ρίζα διαφόρων χόρτων Ἰκαρ. Ἰων. (Κρήν.) Καππ. (Σινασσ.) Κρήτ. (Ἀνατολ. Νεάπ. Ραμν. κ. ἀ.) Νάξ. (Ἀπύρανθ.) Σύρ. Τήν. (Κτικ.) Τσακων. Χίος—Λεξ. Βάιγ.: Καθάρισέ μου τὴ γούλα τοῦ φρούου ἀποὺ μ' ἀρέσει (φρούο = ἀνθοκράμβη) Ραμν. Ἡ οὐλα δὸν χόρτον Ἀπύρανθ. Ἡ κε-φαλή, ἡ οὐλα καὶ τὰ φύλλα δὸν κρομμυδιοῦ αὐτόθ. 2) Διάφο-ρα εἶδη τοῦ φυτοῦ κράμβη (Brassica) τῆς οἰκογ. τῶν Σταυ-ρανθῶν (Cruciferae), ὡς: α) Κράμβη ἡ λαχανώδης κεφαλω-τὴ (Brassica oleracea capitata) Κύθηρ. Τσακων.: Ἄσμη.

Πάνω 'ς τοῦ Τσικαλογιάννη, 'ς τὴν ἀψηλὴ κουρκούλα περάσανε δυὸ κοπελιές καὶ δὲ μ' ἀφήσαν γούλα (κουρκούλα = μεγάλη πέτρα) Κύθηρ. Συνών. κ ρ ἄ μ π η, κ ρ α μ π ῖ, κ ρ α μ π ο λ ἄ χ α ν ο, κ ρ α μ π ο ὗ ν ι, λ ἄ χ α ν ο, μ ἄ π α, φ υ λ λ ἄ δ α, φ ρ ὀ ο. β) Κράμβη ἡ λαχανώδης γογγυλοκράμβη (Beta oleracea caulorapa ἢ gogyloides) Θήρ. Πελοπν. (Γαργαλ. Τριφυλ.) Συνών. ρ ἄ π α. γ) Κράμβη ἡ ἀγρία, ἡ ἄλλως Κράμβη ἡ κρητικὴ (Brassica cretica) Θήρ. Κρήτ. (Ρέθυμν. κ. ἀ.) Συνών. ἄ γ ρ ι ο λ ἄ χ α ν ο 2. 3) Τὸ φυτὸν Τεῦτλον ἢ Σεῦτλον τὸ σι-κελικόν (Beta sicula) τῆς οἰκογ. τῶν Χηνοποδιιδῶν (Che-nopodiaceae) Κρήτ. (Ἁγίος Γεώργ.): Ἡβαλ' ἀγονανὸ 'ς τὴ γούλα καὶ ἐθέρεψε (ἔβαλα λίπασμα εἰς τὰ τεῦτλα καὶ μεγάλωσαν πολὺ). Συνών. π α ζ ῖ, σ έ σ κ ο υ λ ο. β) Τὸ φυτὸν Τεῦτλον τὸ σαρκόρριζον (Beta rapa ἢ rapacea) τῆς οἰκογ. τῶν Χηνοποδιιδῶν (Chenopodiaceae) Θήρ. Συνών. γ ο υ λ ῖ (II) 5, κ ο κ κ ι ν ο γ ο ὕ λ ι, π α ν τ ζ ἄ ρ ι. 4) Τὸ φυτὸν Σκόλυμος ὁ Ἰσπανικὸς (Scolymus hispanicus) τῆς οἰ-κογ. τῶν Συνθέτων (Compositae) Κρήτ. Συνών. ἄ σ π ρ ἄ γ κ α θ ο 5, σ κ ὀ λ υ α μ π ρ ο, σ κ ο λ ὕ μ π ρ ι, σ κ ὀ λ υ μ π ρ ο ς, σ κ ὀ λ υ ο ς. 5) Ἡ σκελὶς τοῦ σκόρδου καὶ τῶν διαφόρων κιτρωδῶν Εὐβ. (Κάρυστ.)—Λεξ. Δημητρ.: Ἐφαγε μιὰ γούλα σκόρδο Κάρυστ. Δῶσε μου μιὰ γούλα πορτοκάλι αὐτόθ. Συνών. ἄ γ λ ῖ θ α, λ ο υ β ῖ, π υ ρ ο ὕ δ α, σ κ ε λ ῖ δ α, φ έ τ α. 6) Τὸ ἐδώδιμον μέρος τοῦ ἀμυ-γδάλου, καρύου ἢ διαφόρων ὀσπρίων ἢ πυρηνοκάρπων μετὰ τὴν ἀφαίρεσιν τοῦ λοβοῦ, τὸ ἀποφλοιωμένον Εὐβ. (Κάρυστ.) Σίφν.—Λεξ. Δημητρ.: Σπάσαμε τὰ καρύδια τσαῖ τὰ κάμα-με γούλας Κάρυστ. Φέρετε τὰ κουκκιά νὰ ντὰ κάμωμε γούλας αὐτόθ.

γουλάγρα ἡ, ἐνιαχ. γουλάγρα Μακεδ. (Βέρ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. γ ο ὕ λ ο ς τό, καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. - ἄ γ ρ α, ἀναλογικῶς πρὸς τὸ δ ο ν τ ἄ γ ρ α, τὸ ὅπ. βλ. Ὁ παρεκτεταμένος τύπος γ ο υ λ ἄ γ ρ ι α κατὰ τὸν τύπ. γ α λ ἄ γ ρ ι α, τὸν ὅπ. βλ. εἰς λ. γ α λ ἄ γ ρ α.

Ἐργαλεῖον τοῦ ὀδοντιάτρου, διὰ τοῦ ὁποίου οὗτος καθα-ρίζει τὰ οὐλα κατὰ τὴν ἐξαγωγὴν τῶν ὀδόντων ἐνθ' ἄν.

γουλάδα ἡ, Πελοπν. (Λεῦκτρ. Πλάτσ.)

Ἐκ τοῦ οὖς. γ ο ὕ λ α (I) καὶ τῆς παραγωγ. καταλ. - ἄ δ α. Γ ο ὕ λ α (I) 7, τὸ ὅπ. βλ., ἐνθ' ἄν.: Τὸ σταβάρει ἔχει καλὴ

